

นโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา

ท่านเลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ท่านผู้บอกรับ และท่านผู้มีเกียรติ ทุกท่าน

นโยบายการศึกษาของรัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี มีเรื่องสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ยังมีผลบังคับใช้อยู่ และใช้เป็นพื้นฐาน การกำหนดนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาลปัจจุบัน

ประการที่ 2 นโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษา 6 ข้อ ที่ใช้กับการอาชีวศึกษา คือ

1. เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำ ความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกรักในคุณค่าของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี และวัฒนธรรม ประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐาน ของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของ

สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบัน การศึกษา เรื่องนี้เป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ซึ่งไม่ได้ทำเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ยังมีกระทรวงอื่น ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงท่องเที่ยวและการท่องเที่ยว และกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้รับมอบหมาย ให้ร่วมเสริมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรม แต่ในส่วนกระทรวงศึกษาธิการเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณธรรม

การบรรยายพิเศษในงานพลังอาชีวะสร้างชาติ R : FAIR 2006 ณ ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี วันที่ 3 ธันวาคม 2549

2. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายซึ่งอาชีวศึกษามีส่วนหนึ่ง ที่เป็นการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับ ปวช. ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ขอปรับเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนประมาณ 13 ล้านคน ที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอาชีวศึกษาอยู่ด้วยนั้น ให้ได้ตามค่าใช้จ่ายจริง ภายในระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้สถานศึกษามีทรัพยากรเพียงพอในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น และลดภาระการระดมทรัพยากร หาเงินบริจาคทุกรูปแบบ

3. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่ได้พบวิถีดูนับตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษามาแล้ว 6 ปี และขณะนี้ ยังเข้าสู่ปีที่ 7 ผลจากการประเมินของ สมศ. ในรอบที่ 1 พบว่า คุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทตกต่ำลง จึงต้องให้ความสนใจการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งอาชีวศึกษาทำสังคมการเรียนการสอนนโยบายเรื่องนี้อยู่ด้วยเช่นกัน

4. กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา แม้ว่าอาชีวศึกษาจะมีโครงสร้างยังไม่เสร็จสมบูรณ์ เพราะต้องรอพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา แต่ตามที่จัดโครงสร้างไว้ก็ต้องมีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ

5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและท้องถิ่น อาชีวศึกษาควรกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมให้ชัดเจนและทำให้ได้ตามเจตนาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

6. เขตพัฒนาในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 องค์กรหลัก ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยใช้ปัจจัยทางการศึกษาในการนำสันติสุขคืนสู่พื้นที่นี้ ได้มีการจัดข้าราชการระดับ 10 ลงไปทำหน้าที่ประสานงานด้านการศึกษาในพื้นที่ การแก้ปัญหาจะต้องใช้เวลา เพราะมีความหลากหลาย ชั้นชั้อน และความต้องการในพื้นที่ต่างจากที่อื่น ส่วนใหญ่การศึกษามุ่งศึกษาด้านศาสนาอิสลาม ทำให้วิชาสามัญค่อนข้างอ่อน โอกาสศึกษาต่อจึงมีน้อย และอีกเรื่องที่มีความสำคัญคือ ความเป็นไทย เพราะคิดว่าในพื้นที่เพชรบูรณ์ ความไม่เป็นธรรม ซึ่งต้องแก้ไขด้วยกระบวนการยุติธรรม นอกจากนั้นยังมีปัญหาคนส่วนหนึ่งไปศึกษาต่อต่างคานานที่ต่างประเทศ เมื่อกลับมาแล้วไม่มีงานทำ เพราะตໍาแห่งงานในสังคมสำหรับผู้ที่เรียนทางศาสนามาค่อนข้างจำกัดจึงต้องหาวิถีแก้ไขให้มีงานทำ โดยอาชีวศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการฝึกอาชีพ เสริมหลักสูตรอาชีวศึกษาเข้าไปหรือต่อยอดการศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับในพื้นที่และเกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเอง

ความเชื่อมโยงนโยบายด้านอาชีวศึกษา กับการปฏิรูป การศึกษาตามพร: ราชบัณฑุรัตการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลก้าว 6 ประการ

เน้นการปฏิรูปการอาชีวศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการต่อเนื่องมาแล้ว 5-6 ปี มีส่วนที่ก้าวหน้าในระดับที่น่าพอใจ และมีส่วนต้องเร่งรัดพัฒนา โดยยึดมาตรฐาน 20 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีการเน้นอย่างชัดเจนในส่วนที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการไว้เป็นพิเศษ

การปฏิรูปการอาชีวศึกษาที่ผ่านมาขาดพระราชนัญญัติแม่นบทที่ออกตามมาตรา 20 คือ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา จึงมีเพียงโครงสร้างใหม่ที่เกิดขึ้นเนื่องจาก การแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 คือ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่โดยเนื้อหาสาระ เมื่อพระราชบัญญัติแม่นบทยังไม่ออก ก็ต้องทำไปตามเนื้อหาสาระเดิม และหากให้เกิดการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามโครงสร้างใหม่ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ต้องผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา โดยเร็วที่สุดไม่เกิน 1 ปี ตามอาชญากรรมปัจจุบัน แต่มีความต่อเนื่อง 2 ปีงบประมาณ ซึ่งน่าจะเป็นผลดี คือ ได้ออกกฎหมายไว้ให้ และจัดสรรงบประมาณไว้อย่างน้อย 1 ปี ดังนั้น จึงต้องหาข้อยุติในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติอาชีวศึกษาที่ได้มีการหารือร่วมกันแล้ว สรุปได้ว่ามี 2 สาระสำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 การจัดอาชีวศึกษาของประเทศไทย ต้องมีนโยบาย มาตรฐานและแนวทางเดียวกัน ซึ่งไม่ว่ารัฐ เอกชน หรือสถานประกอบการเป็นผู้จัด กระทรวงศึกษาธิการ ต้องเป็นหน่วยงานกลางของชาติที่กำกับ ดูแล ประสาน และส่งเสริมให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐาน เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยแท้จริง ๆ ได้มีการบัญญัติหน่วยงานกลางไว้แล้ว แต่ทางอาชีวศึกษาส่วนที่เป็นระบบกลางซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบาย มาตรฐานและแนวทางต้องอยู่ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 2 เมื่อจากเป็นพระราชบัญญัติผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัติคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงต้องมีการวางโครงสร้างองค์กร เพื่อรับรับการบริหารจัดการในส่วนของอาชีวศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดเอง เพราะการอาชีวศึกษามีการจัดในหลายกระทรวง เป็นการศึกษาเฉพาะทางและเรียกชื่อ กันไปต่าง ๆ แต่ทั้งหมดเป็นการอาชีวศึกษา เพราะงานได้กีดกันที่คนทำและยึดเป็นอาชีพได้ ก็ถือเป็นอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการจึงมี 2 บทบาทด้วยกัน คือ

1. กับ ดูแล ส่งเสริม ประสาน เพื่อให้หน่วยงาน อื่นที่จัดการอาชีวศึกษาจัดได้ตามเจตนา มณฑลของระบบ การอาชีวศึกษาของประเทศไทย

2. การจัดการอาชีวศึกษาโดยตรง ในส่วนที่ กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

ดังนั้น พระราชนูญยุติต้องมีสาระสมบูรณ์ทึ้งสอง ส่วน ซึ่งที่ผ่านมาพระราชนูญยุติล่าช้า เพราะมีความเห็น ไม่ตรงกัน แต่ขณะนี้ได้มีการตกลงกันเป็นการภายในว่า จะมีทึ้งสองส่วน ซึ่งปรับแต่งจากร่างพระราชบัญญัติ ฉบับเดิมบางประเด็น และสามารถเสนอเข้าสู่การพิจารณา ของสภานิตบัญญัติได้รวดเร็วขึ้น

จากการที่เป็นประธานทำเรื่องความต้องการกำลัง คนของประเทศไทย ได้พบความจริงว่า อุดมศึกษาตามลำพัง จะไม่สามารถทำงานในตลาดแรงงานได้เต็มที่ ถ้าไม่มี กำลังคนระดับอาชีวศึกษาเข้ามาเป็นทีม เช่น วิศวกร หรือ นักวิทยาศาสตร์ 1 คน ถ้าไม่มีช่างเทคนิค 7-8 คน เข้าไป ทำงาน ก็จะทำไม่ได้เต็มที่ และหากที่ได้รับมอบหมายให้ ทบทวนเรื่องกำลังคนที่มีศักยภาพในการแข่งขัน 13 กลุ่ม อุตสาหกรรม ที่ทางสภากาชาดไทยและประเทศไทย ได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาตินั้น สรุปได้ว่า กำลังคนที่ต้องการหางาน เชิงปริมาณ และคุณภาพที่เพิ่มขึ้น มีเพียง 10% ที่เป็นกำลังคนจาก ระดับอุดมศึกษา แต่อีก 90% เป็นกำลังคนที่ต้องการจาก อาชีวศึกษาทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. ดังนั้นเห็นได้ ชัดเจนว่า อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่ผลิตกำลังคนที่เป็น กำลังหลักในการพัฒนาธุรกิจการค้าต่าง ๆ

ยุคปัจจุบันเป็นยุคไร้พรมแดน มีการแข่งขันสูงมาก ประเทศไทยจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้าง ชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ซึ่งมีประเด็น พิจารณา ดังนี้

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาขาดแคลน ให้เพียงพอ และมีคุณภาพ ซึ่งอยู่ในระดับอุดมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา แต่ส่วนใหญ่เป็นอาชีวศึกษา

2. มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาส่งเสริมสนับสนุน เรื่องอุตสาหกรรมและการบริการ ซึ่งต้องแข่งขันกับ ต่างประเทศ ลังคนไทยเป็นสังคมເส�향เทคโนโลยี ซึ่งถ้าไม่ เป็นผู้สร้างเทคโนโลยีจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ และเป็นที่น่าอินดีที่อาชีวศึกษานั้นการสร้างเทคโนโลยี ที่เหมาะสมขึ้นมาใช้สอยในบ้านเมืองเรา โดยไม่ผูกเน้น การซื้อเทคโนโลยีมาใช้ ดังนั้น ในระยะต่อไป ต้องอุดมศึกษา และอาชีวศึกษาสามารถเป็นแหล่งพัฒนาเทคโนโลยี ที่เหมาะสมมากับสนับสนุนทางด้านอุตสาหกรรม เมื่อนั้น โอกาสที่เราสร้าง ฯ ได้จริง จึงจะเกิดขึ้น

3. นวัตกรรม คือการคิดอะไรใหม่ ใช้วิธีการใหม่ ที่ได้ผลดี จึงต้องมีการเสริมสร้างนวัตกรรมเพื่อให้มีสิ่งใหม่ ๆ มาปรับปรุงผลผลิตและการบริการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยด้านคว้าและพัฒนา (R&D) เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่และสามารถใช้ความรู้ใหม่ไปพัฒนา เทคนิค วิธีการใหม่ ก่อให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งทั้งระดับ อุดมศึกษาและอาชีวศึกษาเป็นจุดอ่อนของระบบการศึกษาอย่างมาก เพราะเมื่อมีการประเมินการศึกษา ประเทศ ไทยอยู่อันดับท้าย ๆ ในการประเมินโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านนวัตกรรมและ เทคโนโลยี หรือ R&D

การปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าต้องเอียงways ต่อไปนี้

1. เงินวิทยฐานะของข้าราชการครู วิทยฐานะ ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษและเชี่ยวชาญ ซึ่งขณะนี้ ได้ผ่านมติ ครม. ใน การจัดสรรงบประมาณเรียบร้อยแล้ว

2. คุณวุฒิการศึกษาและคุณวุฒิวิชาชีพ ยุคหนึ่ง เป็น ยุคโลกไร้ตลาด (Market Driven) มีแรงกดดันจาก ความต้องการตลาดแรงงานสูงมากทั้งระดับอุดมศึกษา และอาชีวศึกษา ทำให้อาชีวศึกษาต้องพัฒนาและผลิต คนใหม่ เรื่องคุณวุฒิการศึกษา เดิมแบ่งไว้ชัดเจนว่า อาชีวศึกษาควบคู่กับ ปวช. เที่ยบเท่า ม.ปลาย และ ปวส. เที่ยบเท่าอนุปริญญา แต่ความคิดใหม่ในส่วน อาชีวศึกษา เมื่อมีการขยายภาคบังคับ 9 ปี แล้ว หากจบปี ที่ 9 (ม.3) แล้วไม่เรียนต่อ ให้สามารถเข้าสู่อาชีวศึกษาได้ จึงต้องการเห็นหลักสูตรเมื่อจบ 9 ปี แล้วมีวิชาชีพ ที่ประกอบอาชีพได้ โดยให้นำมาการอยู่ในหลักสูตร ภาคบังคับ 9 ปี

“

สังคมไทยเป็นสังคมสเปคโโนโลยี
ซึ่งถ้าไม่เป็นผู้สร้างเทคโนโลยีจะไป
สามารถดำเนินกับประเทศอื่นได้
และเป็นกีฬายอดเยี่ยมที่อาชีวศึกษา
เป็นการสร้างเทคโนโลยีก็หมายความว่า
นำไปใช้สอยในบ้านเมืองเรา

”

อิกเรื่องที่สนับสนุนมาโดยตลอด คือ อุดมศึกษา สายอาชีวศึกษา ควรจะต้องขยายไปผลิตคนให้เป็น นักเทคโนโลยี ซึ่งเดิมทบทวนมหาวิทยาลัยได้จัดสาย ปริญญาไว้ 2 สาย คือสายวิชาการและวิชาชีพซึ่งเป็น สายเทคโนโลยีไว้ให้เปิดสอนได้ถึงระดับปริญญาตรี แต่ อุดมศึกษาไม่ได้สนใจสายนี้ ส่วนอาชีวศึกษาโดย กฎหมาย ยังทำไม่ได้ ต่อมามหาวิทยาลัยสุรนารี ได้ร่วมกับสถาบันการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม เปิดปริญญาตรีสายเทคโนโลยีขึ้นเป็นแห่งแรก ดังนั้น อาชีวศึกษาจึงควรสอนถึงระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี เพื่อต่อยอดไม่ให้เกิดความสูญเสียกำลังคนทาง อาชีวศึกษาและยังสามารถอยู่ในอาชีพเดิมได้ อาชีวศึกษา ที่ล้มเหลวในอดีต เพราะคนอาชีวศึกษายังขาดอาชีวศึกษา เป็นอาชีพตลอดไปไม่ได้ ต้องไปหาปริญญาทางด้านอื่น ทำให้อาชีวศึกษาอ่อนแอกล ดังนั้น การที่อาชีวศึกษา เปิดสอนถึงปริญญาตรีสายเทคโนโลยีเองได้จึงเป็นเรื่อง สำคัญและควรสนับสนุนอย่างยิ่ง

อาชีวศึกษาต้องร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น โดยผ่านการศึกษาภาคบังคับให้ได้ และต้องเชื่อมโยงกับอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยรักษาความเป็นอาชีวศึกษาไว้อย่างไร้กีตามอาชีวศึกษายังไม่ได้สอนอยู่ในกระทรวงเท่านั้น บางเรื่องสอนในครอบครัว เช่น การเด่นดันต์ หรือ การต่อเรือ อาชีวศึกษาจึงต้องหาวิธีสร้างคนให้มีทักษะและสมรรถนะ (Competency) ด้วยวิธีการต่าง ๆ มากมาย ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ซึ่งต้องมีการเทียบโอนกันได้ทางการศึกษา โดยมีการประเมินสมรรถนะว่าเทียบได้กับอะไรบ้าง อาชีวศึกษายังขาดในเรื่องนี้ จึงควรดำเนินการโดยด่วนและตกลงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย ในพระราชบัญญัติ จึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ามีทั้งคุณวุฒิทางการศึกษาที่ขยายชี้นโดยเชื่อมโยงกับอุดมศึกษา และขยายลงในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาของอาชีวศึกษาที่ต้องสอนเชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษาและพื้นฐานจึงมีความซับซ้อนและมีลักษณะพิเศษ ดังนั้นที่เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาถ้าล่วงการใช้ระบบบริหารงานบุคคลตรงๆ ตาม ก.ค.ส. หรือใช้คุณวุฒิกับมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาตามใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็ทำไม่ได้ เพราะหน่วยงานเหล่านี้อาจจะไม่ได้คิดถึงอาชีวศึกษา เช่น กรณีครูบางคนไม่มีวุฒิปริญญา แต่มีสมรรถนะเทียบเท่าปริญญาเอกจะให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพหรือไม่ หรือต้องให้ครูคนนั้นมาสอบ หรือกรณีผู้ที่มีความสามารถทางดันต์ที่บังคับปริญญาตรียังไม่มี แต่มีความสามารถสูงมาก เช่น อาจารย์มนต์ ตราโนท หลวงประดิษฐ์ไฟแรง ดังนั้น คุณวุฒิทางการศึกษาและคุณวุฒิทางวิชาชีพของอาชีวศึกษาซึ่งต้องเทียบและถ่ายโอนกันได้นั้น ต้องทำด้วยความแนบเนียนและเป็นเรื่องสำคัญที่อาชีวศึกษาต้องทำให้ได้ เพราะเป็นองค์กรหลักด้านนี้

ประการสุดท้าย โลกยุคใหม่เป็นโลกที่ต้องยึดความต้องการของตลาดแรงงาน ความเชื่อมโยงในการผลิตกำลังคนและคุณภาพของคนที่ตลาดจะรับได้พัฒนามาสู่จุด Work Integrated Learning คือ การบูรณาการระหว่างการเรียนรู้ในสถานศึกษากับประสบการณ์การทำงาน หรือบางแห่งเรียกว่า สหกิจ (Cooperative Education) คือสถานศึกษาให้การเรียนรู้ได้ในส่วนหนึ่ง แต่มีบางส่วนที่สถานศึกษาให้ไม่ได้ ผู้เรียนจะได้ความรู้นั้นโดยตรงจากสถานประกอบการ จึงได้เกิดความคิดที่จะบูรณาการระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

จากประสบการณ์ตรงก่อนตั้งมหาวิทยาลัยสุรนารีได้ไปประเมินผลบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีที่ตลาดแรงงานต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตไทยทุกภูมิภาคต่ำกว่าตัวเอง ขาดความต้องการคนที่ทุนภูมิจัดและปฏิบัติดี หรือคนที่เก่งและสู้งานด้วยรับ Mahmud สามารถทำงานได้เลย ไม่ต้องมาฝึกอีก 6 เดือน จึงจะใช้งานได้ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จึงหันมาพัฒนาบัณฑิตให้สนองนายจ้างให้ได้ โดยไปดูงานทั่วโลกพบว่าในสหรัฐอเมริกามีการจัดการศึกษาแบบ สะท้อน (Cooperative Education) ในประเทศอังกฤษมีการจัดการศึกษาแบบ Sandwich หรือแม็ตต์ไนเยอร์มัน แคนาดา ใช้การเรียนกับการงานบูรณาการด้วยกัน จึงได้อาชญาล่องทำที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยออกแบบระบบการศึกษา 3 เทอม อีก 1 เทอมไปอยู่ในสถานประกอบการซึ่งต้องจ่ายค่าแรงให้นักศึกษาโดยถือว่าเป็นพนักงานคนหนึ่งของบริษัท บริษัทดังกล่าวจะสอนงาน อาจารย์ต้องไปนิเทศและร่วมกับประเมิน ปรากฏว่าเมื่อบัณฑิตจบการศึกษาแล้วเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานอย่างมาก การจัดการศึกษาแบบนี้ อาชีวศึกษาได้ทำนานาแล้วที่เรียกว่าทวิภาคี

ดังนั้น ในยุคปัจจุบันนี้การบูรณาการระหว่างการเรียนกับการทำงานจึงเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่นิยมกันทั่วโลก เช่น วิธีการอาชีวศึกษาจะไปสู่แนวโน้มมากขึ้น และสามารถหาองค์กรร่วมมือ (Partnership) ได้ไม่ยากเพราเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน จึงขอฝากประเด็นนี้นำไปสู่การปฏิบัติ ต่อไปด้วย

“
อาชีวศึกษายังไม่ได้สอน
อยู่ในกระกรวงเก่าบ้าน
บางเรื่องสอบใบครอบครัว
เช่น การเล่นดนตรี หรือการต่อเรือ
อาชีวศึกษาจึงต้องหาวิธีสร้างคน
ให้มีก้าวะและสมรรถนะ (Competency)
ด้วยวิธีการต่าง ๆ มากมาย”
”